

УДК 330.131.7

Тетяна Королюк, к.е.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ “РИЗИК”

Анотація. Вивчено та узагальнено підходи до визначення поняття “ризик” у сучасній вітчизняній та зарубіжній літературі.

Ключові слова: ризик, невизначеність, подія, ймовірність, вибір, рішення.

Tetyana Korolyuk

THE MAIN APPROACHES TO THE DEFINITION OF “RISK”

Abstract. The approaches to the definition of “risk” in modern domestic and foreign literature are researched and generalized.

Keywords: risk, uncertainty, event, probability, choice, decision.

У сучасній вітчизняній та зарубіжній літературі не існує загальноприйнятого підходу до визначення поняття “ризик”. Науковці, що займаються вивченням ризиків в економіці, підприємницькій діяльності в цілому та економічних ризиків зокрема, зазначають, що ризик – це чинник невизначеності в діяльності підприємств. Так, А.П. Альгін визначає ризик як діяльність, що пов’язана з подоланням невизначеності в ситуації неминучого вибору, в процесі якої є можливість кількісно та якісно оцінити ймовірність досягнення передбачуваного результату, невдачі і відхилення від мети. П.Г. Грабовий, С.Я. Петрова, С.І. Полтавцев та ін. під ризиком розуміють ймовірність (загрозу) втрати підприємством частини своїх ресурсів, недоотримання доходів. Ризик за Л.Н. Тепманом – це можливість виникнення несприятливих ситуацій в процесі реалізації планів і виконання бюджетів підприємства. І.Ю. Івченко розуміє під ризиком діяльність, що пов’язана з подоланням невизначеності в ситуації неминучого вибору, у процесі якого є можливість кількісно і якісно визначити ймовірність досягнення передбачуваного результату, невдачі і відхилення від мети.

Обліковці розглядають ризик з позиції прийняття рішень, зокрема Я.В. Соколов як оцінку ступеня реальності рішення, що приймається, та А.Є. Шевельов як відхилення фактичного результату рішення, що здійснюється, від очікуваного.

Дослідники аналізу ризиків визначають ризик наступним чином: В.В. Вітлінський та П.І. Верченко як економічну категорію, яка відображає особливості сприйняття заінтересованими суб’єктами економічних відносин об’єктивно існуючих невизначеності та конфліктності, іманентних процесам цілепокладання, управління, прийняття рішень, оцінювання, що обтяжені можливими загрозами і невикористаними можливостями. В.М. Гранатуров та О.Б. Шевчук під ризиком розуміють діяльність, що пов’язана з подоланням невизначеності в ситуації неминучого вибору, в процесі якої є можливість кількісно та якісно оцінити ймовірність досягнення передбачуваного результату, невдачі й відхилення від мети.

Вивчення теорії управління ризиком дало можливість встановити, що ризик – це подія чи група споріднених випадкових подій, які завдають збитків об’єкту, що володіє певним ризиком (Н.В. Хохлов) та можливість недоотримання прибутку чи зазначення збитків (К. Редхе, С. Хью).

Отже, огляд вітчизняної та зарубіжної літератури показав, що визначення поняття “ризик” залежить від сфери діяльності. Тому дати єдине визначення поняттю “ризик”, яке б розкривало повністю суть ризику, неможливо. Оскільки в кожній сфері діяльності діють специфічні фактори та чинники, які визначають ризик цієї сфери.